

Нацрт А-Интегрирана еколошка дозвола

Име на компанијата

Заштитено друштво за производство
и трговија **МАК-МИНЕАЛ ДООЕЛ**
Битола

Адреса

Село Креница, Битола
7 000 Битола

Број на дозвола УП1-11/ 3-2267/ 2022

{Бр}

Содржина

Нацрт А-ИЕД	i
Содржина	ii
Вовед	vii
Дозвола	13
1 Инсталација за која се издава дозволата	14
2 Работа на инсталацијата	16
2.1 Техники на управување и контрола.....	16
2.2 Суровини (вклучувајќи и вода)	17
2.3 Техники на работа.....	19
2.4 Заштита на подземните води	21
2.5 Ракување и складирање на отпадот	22
2.6 Преработка и одлагање на отпад	25
2.7 Енергетска ефикасност	26
2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија.....	26
2.9 Бучава и вибрации	27
2.10 Мониторинг	28
2.11 Престанок на работа.....	29
2.12 Инсталации со повеќе оператори	30
3 Документација.....	31
4 Редовни извештаи	34
5 Известувања	34
6 Емисии	37
6.1 Емисии во воздух.....	37
6.2 Емисии во почва.....	38
6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација).....	39
6.4 Емисии во канализација	40
6.5 Емисии на топлина	42
6.6 Емисии на бучава и вибрации.....	43
7 Пренос до пречистителна станица за отпадни води	44
8 Услови надвор од локацијата	45
9 Програма за подобрување	46
10 Договор за промени во пишана форма	47
Додаток 1.....	48
Додаток 2	49

Речник на користени поими

Аеросол	Суспензија на цврсти и течни честички во гасен медиум.
Атмосферска вода	Дождовна вода што дотекува од покриви и места каде што не се одвиваат процесите.
Барање	Барањето поднесено од страна на Операторот за оваа дозвола
БПК	Биолошка потрошувачка на кислород за 5 дена
ГВЕ	Гранични вредности на емисија
ГИЖС	Годишен извештај за животна средина
Годишно	Приближно во интервали на 12 месеци Период или дел од период од 12 последователни месеци
Градежен отпад и отпад од рушење	Отпад што потекнува од градење, реновирање и рушење: глава 17 од националниот каталог на отпади или како што е договорено на друг начин.
Гранични вредности на емисија	Масата, изразена во смисла на одредени специфични параметри, концентрацијата и/или нивото на испуштање, кои не смеат да бидат надминати во текот на еден или повеќе временски периоди.
Граница за масен проток	Гранична вредност на емисија која е изразена како максимална маса на една супстанција што може да биде емитирана во единица време.
dB(A)	Децибели
Ден	Секој период од 24 часа
Денски	Периодот од 08.00 до 22.00 (сите промени треба да се одразат на дефиницијата за “ноќно време”).
Дневно	За време на сите денови од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога емисиите се одвиваат ; со најмалку едно мерење во било кој еден ден.
Договор	Писмен договор
Документација	Секој извештај, запис, податок, слика, предлог, интерпретација или друг документ во писмена или електронска форма кој се бара со оваа дозвола.
Двегодишно/ биенално	Еднаш на секои две години
Еколошка штета	Согласно дефиницијата за еколошка штета во член 5 од Законот за животна средина

Зелен отпад	Отпадно дрво (не вклучувајќи импрегнирано дрво), растителни материјали како што е откос од трева и друга вегетација.
I.S.EN Инцидент	Интернационален стандард ЕН (i) итен случај; (ii) секоја емисија што не е во согласност со условите од оваа дозвола; (iii) секое надминување на дневниот капацитет на опремата за ракување со отпад; (iv) секое ниво, дадено во ова дозвола, а е достигнато или надминато, и (v) секоја индикација дека загадување на животната средина се случило или може да се случи.
Индустриски не опасен отпад	Согласно дефиницијата за “индустриски не опасен отпад“ од член 6 од Законот за управување со отпад: Индустриски не-опасен отпад е отпадот што се создава при производствените процеси во индустријата и не содржи опасни карактеристики, а според својствата, составот и количеството се разликува од комуналниот отпад;
Инсталација	Согласно дефиницијата за “инсталација“ од член 5 од Законот за животна средина : - во однос на интегрираните еколошки дозволи, е неподвижна техничка единица каде што се вршат една или повеќе пропишани активности и активности кои се непосредно поврзани со нив, а кои би можеле да имаат ефект врз емисиите и врз загадувањето; - во однос на спречувањето и контролата на хавариите со учество на опасни супстанции, инсталација е техничка единица во рамките на еден систем во кој се произведуваат, употребуваат, складираат или се ракува со опасни супстанции. Таа ја вклучува целокупната опрема, објектите, цевководите, машините, алатките, приватните железнички споредни колосеци, станиците за истовар кои ја опслужуваат инсталацијата, складовите или сличните градби, потребни за работа на инсталацијата.
ИСКЗ	Интегрирано спречување и контрола на загадувањето
ИСО	Интернационална организација за стандарди
К	Келвин (единица мерка за температура).
Капацитет/ опрема за задржување	Опрема наменета за задржување на евентуално истечен материјал, собирници.
кРа	Кило Паскали.

Квартално	Цел или дел од период од три последователни месеци, почнувајќи од првиот ден на Јануари, Април, Јули или Октомври.
Leq	Еквивалентно континуирано ниво на звук
Локација чувствителни на бучава (ЛЧБ)	Секоја резидентна куќа, хотел или хостел, болници, училишта, верски објекти, или било други места и објекти за кои е потребно отсуство на бучава со нивоа кои предизвикуваат непријатност.
МДКе	Максимална дозволена концентрација на загадувачки материји во гасовите кои се емитираат.
Месечно	Минимум 12 пати во текот на една година, приближно во месечни интервали.
Надлежен орган	Тело одговорно за издавање на ИСКЗ дозволи
НДТ	Најдобри достапни техники
Неделно	За време на сите недели од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога има емисија; со минимум едно мерење во било која недела.
Нокно време	Од 22.00 до 08.00 часот
Одржува	Чување во добра состојба, вклучувајќи и редовна инспекција, сервисирање, калибрација и поправки доколку се потребни, со цел адекватно да извршува функцијата.
Оператор	Согласно дефиницијата за “Оператор” од член 5 од Законот за животна средина: - секое правно или физичко лице кое врши професионална активност, или врши активности преку инсталацијата и/или ја контролира, или лице на кое му се доверени или делегирани овластувања за донесување економски одлуки во однос на активоста или техничкото работење, вклучувајќи го и носителот на дозволата или овластување за таквата активност, односно лицето кое е задолжено да регистрира или алармира за активоста.
Полугодишно	Целиот или дел од периодите од 6 последователни месеци
Постројка	Секое место или простор употребен за преработување или пак третман на отпадот.
Праг за масен проток	Количина на масен проток, над која се применува ограничување со МДК.
ПРЕО	Проценка на ризикот од еколошка одговорност
Прилог	Секое повикување на Прилог од оваа дозвола се однесува на прилози поднесени како дел од оваа дозвола

Примерок	Доколку контекстот на оваа дозвола не кажува нешто спротивно, примерокот ќе вклучи мерење со електронски инструменти.
ПСОВ	Пречистителна станица за отпадни води
ПУЖС	Програма за управување со животната средина
ПУРЗ	План за управување со ризикот по затворање
Работни часови	Часови/ време во кое инсталацијата има дозвола/ е овластена да работи.
РИПЗМ	Регистер на испуштање и пренос на загадувачки материји.
РК	Растворен кислород
СЧ	Суспендирани честички
Санитарен/ комунален ефлуент	Отпадни води од тоалетите, местата за миење и кантината во инсталацијата.
Слика	Секое повикување на слика или број на слика значи слика или број на слика содржани во барањето, освен ако не е на друг начин договорено.
Соодветно осветлување (светло)	20 лукса, мерено на ниво на почва
Стандардна Метода	Национална, европска или интернационално признаена процедура (пр. I.S. EN, ISO, CEN, BS или еквивалентно).
СУЖС	Систем за управување со животната средина
Тешки метали	Тешки метали се група на елементи меѓу бакар и бизмут во периодниот систем на елементи - со специфична густина поголема од 4.0 g/cm ³ .
Течен отпад	Било кој отпад во течна форма и што содрж и помалку од 2% сува материја.
X1 софтверски пакет	Софтвер кој се користи за внесување на податоци, нивно пресметување и претставување на влијанието како и информации за трошоците.
ХПК	Хемиска потрошувачка на кислород
ЦЕН (CEN)	Comité Européen De Normalisation – European Committee for Standardisation.

Вовед

Овие воведни белешки не се дел од дозволата

Следната дозвола е издадена согласно Законот за животна средина (Службен весник 53/ 05, 81/ 05, 24/ 07, 159/ 08, 83/ 09, 48/ 10, 124/ 10, 51/ 11, 123/ 12, 93/ 13, 187/ 13, 42/ 14, 44/ 15, 129/ 15, 192/ 15, 39/ 16, 28/ 19, 65/ 18, 99/ 18 и “Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.89/ 22 и 171/ 22), за работа на инсталација што извршува една или повеќе активности наведени во Уредбата на Владата за “Определување на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка дозвола со временски распоред за поднесување оперативни планови”, до одобреното ниво во Дозволата.

Краток опис на инсталацијата регулирана со оваа дозвола

Други интегрирани дозволи поврзани со оваа инсталација		
Сопственик на дозволата	Број на дозвола	Дата на издавање
Нема		

Заменети дозволи/ Согласности/ Овластувања поврзани со оваа инсталација		
Сопственик	Референтен број	Дата на издавање

Производниот погон на Мак-Минерал ДООЕЛ Битола за минерална вода и јаглероден диоксид-гас CO_2 се наоѓа на локалитет “Кременица” се наоѓа во јужниот дел од битолското поле, на 18 км југоисточно од Битола. Концесиониот простор зафаќа површина од 0,788 км². До локацијата комплетно е изведена инфраструктура од градот Битола: пристапни патишта, водоводна мрежа, приклучок за електрична енергија, телефонски приклучок, покриеност со сигнал со мобилен телефонски оператор, интернет конекција. На концесиониот простор на Мак-Минерал ДООЕЛ Битола ги има следниве експлоатациони дупнатини: Д-1 (дупчењето на бунарот е изведено во Ноември 1960 година, до длабочина од 97м, издашност на бунарот изнесува 10 l/s), Д-2 (дупчењето на бунарот е изведено во 2008 година, до длабочина од 70м издашност на бунарот изнесува 19,64 l/s) и Д-3 (дупчењето на бунарот е изведено во 2010, до длабочина од 360м издашност на бунарот изнесува 16.057 l/s резерви на гас CO_2). Дупнатината Д-1 е предвидена за искористување на минералната вода и гас CO_2 , и од неа се користи вода за постројката за флаширање/пакување на минерална вода и постројката за производство на јаглероден диоксид CO_2 . Дупнатината Д-2 ќе служи како резервна дупнатина за експлоатација на Д-1. Експлоатација на гасот CO_2 согласно Гавниот проект се врши од дупнатината Д-3. За одделување на гасот CO_2 од водата, на експлоатационата глава на дупнатината Д-3 поставен е сепаратор. Излезната глава на дупнатината е изведена на површината на теренот со бетонска плоча на која е доградено своно, со функција на одделувач (сепаратор) на гас CO_2 од минералната вода. Минералната вода, богата со CO_2 , од цевководот (конструкцијата) на експлоатационата дупнатина Д-3, удира во преграда вградена во самиот сепаратор, при што доаѓа до одделување на јаглеродниот диоксид гас CO_2 од минералната вода. Во горниот дел на своното, со цевковод, поставен во негова непосредна близина вграден е одделувач на водата, а додека гасот CO_2 се одведува кон произведен капацитет-фабрика за негово втечување. Минералната вода, од дупнатината Д-3 со слаба концентрација на CO_2 , преку долниот дел на своното (сепараторот) како неискористена се испушта во каналот. Гасот CO_2 излегува од бушотина (извор) на 360м длабочина, на локација Д-3 од земјата заедно со водата ($t=18/25^\circ\text{C}$ и $p=1/2 \text{ bar}$). После сепараторот се спроведува преку цевки до собирен балон, кој всушност представува собирник на гасот, а воедно служи и за делумно одделување на влагата од него. Потоа влегува во првиот степен на компресорот каде што се компримира на притисок од $p=2.5-3.5 \text{ bar}$. Пред да влезе во вториот степен на компресија се подладува на температура од $t=10-25^\circ\text{C}$ во меѓуладилник со вода ($t=10-25^\circ\text{C}$ и $p=1.5-3 \text{ bar}$), како средство за ладење, при што се одделува кондензат во сепаратор за кондензат. Во вториот степен се компримира на притисок од $p=17-19 \text{ bar}$. После вториот степен гасот се подладува на температура од $t=10-30^\circ\text{C}$ во крајниот ладилник со вода ($t=10-25^\circ\text{C}$ и $p=1.5-3 \text{ bar}$) при што и во овој процес се одделува кондензат од гасот. Гасот понатаму се спроведува низ систем за сушење ($t=10-30^\circ\text{C}$ и $p=17-19 \text{ bar}$). Улогата на сушачот

е да ја апсорбира влагата од суровиот гас CO_2 (до постигнување на бараната “точка на роса” $DP=-60/-80^\circ\text{C}$) со цел да се спречи замрзнување во понатамошниот процес на втечнување. Алумина гелот и молекуларните сита во двата сада на сушачот ја апсорбираат влагата од гасот кога температурата на гасот е доволно ниска ($<30^\circ\text{C}$) при притисок $p=17-19 \text{ bar}$. Улогата на филтер сушачот е да ги апсорбира нечистотиите кои го загадуваат гасот (сулфурни соединенија и високо испарливи јаглеводороди што не можат да се отстранат со претходниот начин на сушење). Апсорбируваниот материјал (активен јаглен) ги отстранува апсорбираните нечистотии со помош на вдување на жежок јаглероден двоокси ($t=80-170^\circ\text{C}$, $p=17-19 \text{ bar}$, $Q=70 \text{ kg/h}$) кој доаѓа од втечнувачот (вентилациона цевка). Сушачот е составен од два сада, додека едниот е во работна состојба другиот се регенерира при параметри ($t=80-170^\circ\text{C}$, $p=17-19 \text{ bar}$). Гасот кој се прочистува влегува во системот од долната страна на едниот сад, поминува низ двата апсорбенти и излегува од горната страна на вториот сад, а потоа минува низ филтер (за пречистување на гасот нечистотии кои доаѓаат од предходните фази на сушење и пречистување). После филтерот се врши контрола на гасот при што се мери влага (која е најкритична).

Кога е потребно да се изврши промена на садовите после 24 работни часа, помошниот сад станува работен, а садот што до тогаш беше работен се регенерира. Така исушен и прочистен гасот се спроведува до системот за втечнување и додатно прочистување. Овој систем е составен од три делови: кондензатор, стрипер и ребојлер. Во кондензаторот се врши втечнување на гасовитиот CO_2 . Системот за втечнување се состои од два одделни циклуси, еден циклус на фреонот ($t=-25/-38^\circ\text{C}$, $p=14-19 \text{ bar}$, фреон R507) и друг циклус на гасот кој се втечнува ($t=10-30^\circ\text{C}$ и $p=17-19 \text{ bar}$). Фреонот од експанзионите вентили експандира во системот за втечнување, ја прима топлината од гасот и испарува, а на сметка на одделената топлина гасот се лади односно при висок притисок $p=17-19 \text{ bar}$ и ниска температура $t=-25/-38^\circ\text{C}$ се втечнува. Течниот CO_2 , се спушта низ стриперот каде што се врши додатно пречистување на невтечените гасови. Вака прочистен течниот CO_2 , се спушта во ребојлерот кој служи и како собирник на готов производ. Од таму со помош на пумпа за течен CO_2 , готовиот производ се транспортира до еден од складишните танкови. Мак-Минерал со производство започнува на 02.08.2001 год, кога е наполнето првото шише со етикета ПЕЛА РОСА-заштитен бренд. Минералната вода од дупнатината Д-2 со соодветен цевковод се носи во полнилницата (фабрика за полнење на минерална вода), каде се врши полнењето на истата во шишиња и евентуално нејзино додатно газирање. Производствениот процес се одвива автоматизирано со современа технологија, која пак постојано се следи. Од средината на 2002 година, производниот процес се до денес се одвива во континуитет.

Комуникација

Доколку сакате да контактирате со Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина (во понатамошниот текст Надлежниот орган) во врска со оваа дозвола, ве молиме наведете го Бројот на дозволата.

За било каква комуникација, контактирајте го Надлежниот орган на адреса **Плоштад на Пресвета Богородица бр.3 1000 Скопје, Република Северна Македонија.**

Доверливост

Дозволата го обврзува Операторот да доставува податоци до Надлежниот орган. Надлежниот орган ќе ги стави податоците во јавните регистри, согласно потребите на Законот за животна средина. Доколку Операторот смета дека било кои од обезбедените податоци се деловно доверливи, може да се обрати до Надлежниот орган да ги из земе истите од регистарот, согласно Законот за животна средина. За да му овозможи на Надлежниот орган да определи дали податоците се деловно доверливи, Операторот треба истите јасно да ги дефинира и да наведе јасни и прецизни причини поради кои бара изземање. Операторот може да наведе кои документи или делови од нив ги смета за деловно или индустриски доверливи, согласно Законот за животна средина, чл.55 ст. 2, точка 4. Операторот ќе ја наведе причината поради која Надлежниот орган треба да одобри доверливост. Податоците и причината за доверливост треба да бидат приложени кон барањето за интегрирана еколошка дозвола во посебен плик.

Промени во дозволата

Оваа дозвола може да се менува во согласност со Законот за животна средина.

Предавање на дозволата при престанок на работа на инсталацијата

При делумен или целосен престанок со работа на инсталацијата, Операторот го известува органот. Со цел барањето да биде успешно, операторот мора да му покаже на Надлежниот орган, согласно член 120 ст. 3 од Законот за животна средина, дека не постои ризик од загадување и дека не се потребни понатамошни чекори за враќање на местото во задоволителна состојба.

Пренос на дозволата

Пред да биде извршен целосен или делумен пренос на дозволата на друго лице, треба да се изготви заедничко барање за пренос на дозволата од страна на постоечкиот и предложениот сопственик, согласно член 118 од Законот за животна средина. Доколку дозволата овластува изведување на посебни активности од областа на управувањето со отпад, тогаш е потребно да се приложи уверение за положен стручен испит за управување со отпад за лицето задолжено за таа активност.

Преглед на барани и доставени документи

Предмет	Датум	Коментар
Барање за добивање А-Интегрирана еколошка дозвола УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022	Доставеното барање беше разгледано
Известување за барање за достава на дополнителни податоци УП 1-11/3 - 2267/2022	18.01.2023	Побарани се дополнителни податоци и информации
Достава на дополнителни податоци за барањето УП 1-11/3 - 2267/2022	13.02.2023	Доставеното дополнување беше разгледано
Известување до институциите за барањето добивање А-ИЕД УП 1-11/- 2267/2022	23.03.2023	Доставен е примерок од барањето до Општина Битола
Известување до институциите за барањето добивање А-ИЕД УП 1-11/3 - 2267/2022	23.03.2023	Доставен е примерок од Министерство за здравство
Известување до институциите за барањето добивање А-ИЕД УП 1-11/3 - 2267/2022	23.03.2023	Доставен е примерок од барањето до Државен инспекторат за животна средина
Известување до институциите за барањето добивање А-ИЕД УП 1-11/3 - 2267/2022	23.03.2023	Доставен е примерок од барањето до Министерство за земјоделие, шумарство и водостопанство
Објава на барањето за добивање на А-Интегрирана еколошка дозвола УП 1-11/3 - 2267/2022	17.03.2023	Објавено е барањето во дневен печат и на web страницата на МЖ СПП
Направен е увид во инсталацијата	24.10.2023	Записник од спроведен увид 11-6218/1 од 02.11.2023
Објава на Нацрт А-Интегрирана еколошка дозвола УП 1-11/3 бр.2267/2022		Објавено е барањето во дневен печат и на web страницата на МЖ СПП

Лице кое ја води постапката:	Ирена Николоска	Потпис:
Раководител на одделение за ИСКЗ	Besa Tat eshi	Потпис:
Раководителна сектор за ИЗУР	Nazim Aliti	Потпис:
Управа за животна средина Директор	Hisen Xhemaili	

Нацрт А-Интегрирана еколошка Дозвола

Закон за животна средина

Дозвола

Број на дозвола
УП-11/3-2267/2022

Надлежниот орган за животна средина во рамките на својата надлежност во согласност со член 95 од Законот за животна средина (Службен весник 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 28/19, 65/18, 99/18 и "Службен весник на Република Северна Македонија" бр.89/22 и 171/22), го овластува

Операторот : **Заштитно друштво за производство и трговија МАК-МИНЕРАЛ ДООЕЛ
Битола**

со регистрирано седиште на
Адреса: ул.Е пинал бр.51, Битола

Поштенски број Град : **7000 Битола**

Држава : Република Северна Македонија

Број на регистрација на компанијата **5126843**
да раководи со Инсталацијата

**Цело име на инсталацијата : Заштитно друштво за производство и трговија МАК-
МИНЕРАЛ ДООЕЛ Битола**

Адреса : село К ременица, Битола

Поштенски број Град : **7000 Битола**

Број на регистрација на подружницата **5126843/ 1**

во рамките на дозволата и условите во неа.

МИНИСТЕР/ MINISTËR
Каја Шукова

Услови

1 Инсталација за која се издава дозволата

1.1.1 Операторот е овластен да изведува активности и/или поврзани активности наведени во Табела 1.1.1.

Табела 1.1.1		
Активност од Анекс 1 од Уредбата за определување на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка дозвола со временски распоред за поднесување оперативни планови	Опис на наведената активност	Граници на наведената активност
Хемиска индустрија 4.2 Хемиски инсталации за производство на базични неоргански хемикалии, како што се: (а) Гасови, како што се: амонијак, хлор или хидрогенхлорид, флуор или хидрогенфлорид, јаглеродни оксиди, сулфурни сединенија, азотни оксиди, водород, сулфурдиоксид, карбонилхлорид	Експлоатација на минерална вода и гас CO ₂ и флаширање-пакување на минерална вода	Течен CO ₂ , 500 kg/h Минерална вода 8 l/s

1.1.2 Активностите овластени во условите 1.1.1 ќе се одвиваат само во рамките на локацијата на инсталацијата, прикажана подолу во планот.

Табела 1.1.2	
Документ	Координати на локацијата
Експлоатација на минерална вода и гас CO ₂	N: 40°55'25.01" E: 21°28'00.95" T-1. X 4.531 500. Y 7.539 712 T-2. X 4.531 500. Y 7.540 500 T-3. X 4.530 500. Y 7.540 500 T-2. X 4.530 500. Y 7.539 712

- 1.1.3 Инсталацијата ќе работи, ќе се контролира и ќе се одржува и емисиите ќе бидат такви како што е наведено во оваа дозвола. Сите програми кои треба да се изготват според условите на оваа Дозвола стаануваат дел од дозволата.
- 1.1.4 Оваа Дозвола е само за потребите на ИСКЗ според Законот за животната средина (Службен весник 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 28/19, 65/18, 99/18 и “Службен весник на Република Северна Македонија” бр.89/22 и 171/22), и ништо во оваа Дозвола не го ослободува Операторот од обврските за исполнување на условите и барањата од други закони и подзаконски акти.

Локациска поставеност на Мак Минерал

2 Работа на инсталацијата

2.1 Техники на управување и контрола

2.1.1 Инсталацијата за која се издава дозволата, согласно условите во дозволата, ќе биде управувана и контролирана онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.1.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

Табела 2.1.1: Управување и контрола		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Организациона шема	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје III УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022
Политика за животна средина	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје III УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022

2.1.2 Целата инсталација, опремата и техничките средства користени во управувањето со Инсталацијата за која се издава дозволата, ќе бидат одржувани во добра оперативна состојба.

2.1.3 Во инсталацијата за која се издава дозволата ќе работи персонал кој е соодветно обучен и целосно запознаен со барањата од дозволата.

2.1.4 Копија од оваа дозвола и оние делови од барањето на кои се однесува дозволата ќе бидат достапни во секое време, за целиот персонал вклучен во изведување на работата што е предмет на барањата од дозволата.

2.1.5 Целиот персонал ќе биде целосно запознаен со оние аспекти од условите од дозволата, кои се однесуваат на нивните обврски и ќе им биде обезбедена соодветна обука и пишани инструкции за работа, со цел да им помогнат во извршувањето на нивните обврски.

2.1.6 Инсталацијата ќе има соодветно квалификувано и искусено одговорно лице за животна средина.

2.1.7 Операторот ќе му ги достави на Надлежниот орган, Програма за управување со животна средина (ПУЖС) и Распоредот на целите и задачите за заштита на животната средина со комплетен преглед на сите операции, процеси, опции и можности за енергетска ефикасност и намалување на отпад, изготвени во рамките на Стандардот за животна средина на секои 12 месеци како дел од Годишниот Извештај за Животна Средина (ГИЖС).

2.1.7.1 Како дел од ГИЖС, операторот ќе подготви и ќе достави до Надлежниот орган Извештај за програмата, вклучувајќи ги успехите во постигнувањето на договорените цели. Таквите извештаи ќе се чуваат во рамките на инсталацијата за период не помал од 7(седум) години и ќе се достапни за инспекција од овластените лица на Надлежниот орган.

2.1.8 Документација

2.1.9.1 Операторот ќе воспостави и одржува систем за документација на управувањето со животната средина, кој ќе биде достапен за увид на Надлежниот орган.

2.1.9 Корективни мерки

2.1.10.1 Операторот ќе воспостави процедури според кои ќе се преземат корективни мерки доколку специфицираните барања од Дозволата не се исполнети. Во процедурите треба да се дефинираат одговорноста и овластувањето за иницирање на понатамошна истрага и корективни активности во случај на пријавени.

2.1.10 Подигање на свеста и обука

2.1.10.1 Операторот ќе воспостави и одржува процедури за идентификување на потребите за обука и за обезбедување на соодветна обука на целиот персонал чија работа може да има значително влијание врз животната средина. Операторот е должен да ги чува записите од обуките.

2.1.11 Програма за одржување

2.1.11.1 Сите постројки, опремата и техничките делови кои се во функција на инсталацијата треба да се одржуваат во добра работна состојба.

2.1.11.2 Операторот ќе воспостави и одржува програма за одржување на целата инсталација и соодветната придружна опрема која може да има влијание врз животната средина, базирана на упатствата издадени од страна на производителот/добавувачот или изведувачот на таа опрема. Како додаток кон програмата треба да се обезбеди и соодветно чување на записите и контролните тестирања.

2.2 Суровини (вклучувајќи и вода)

2.2.1 Операторот, согласно условите од дозволата, ќе користи суровини (вклучувајќи ја и водата) онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.2.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

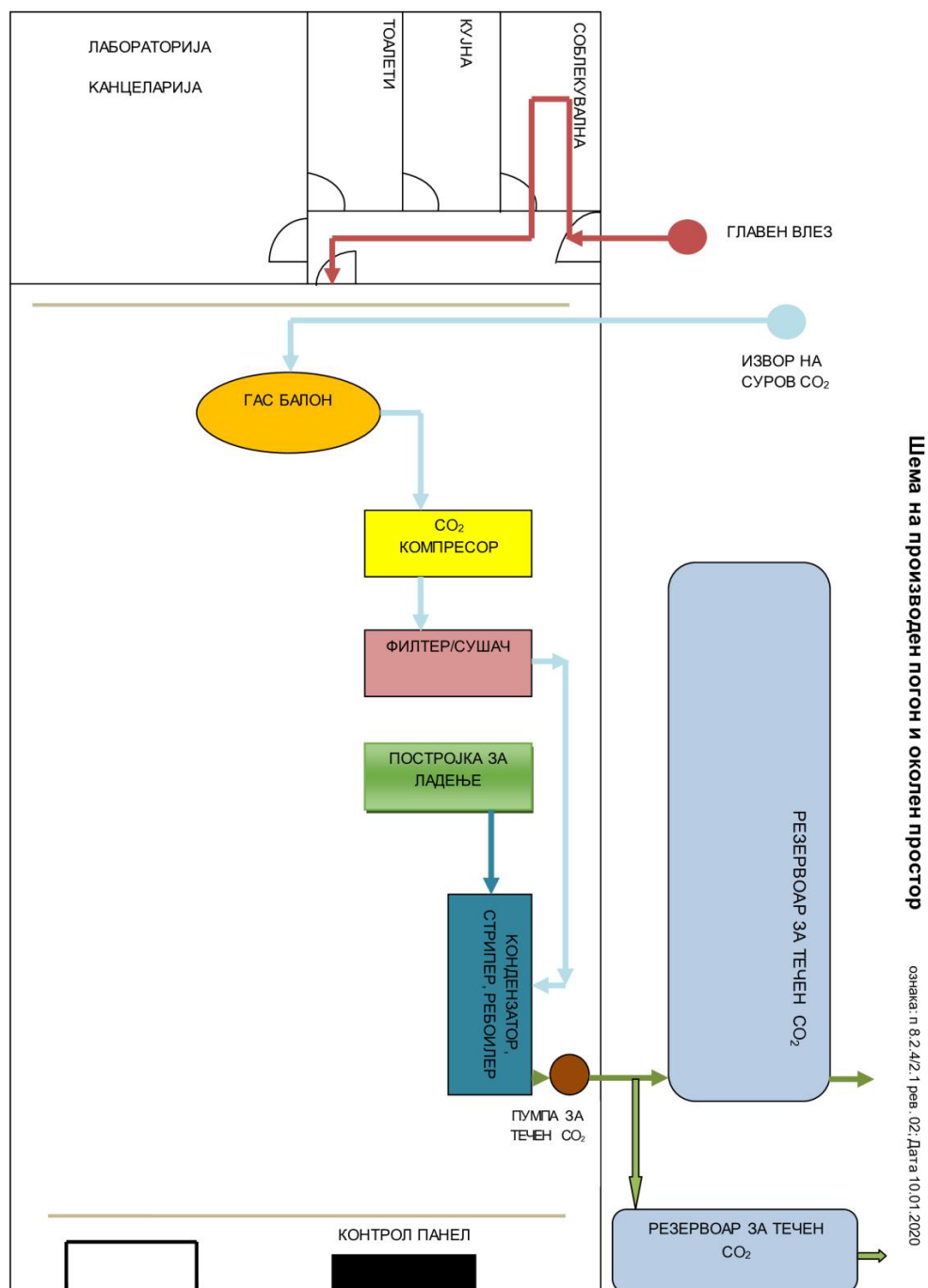
Табела 2.2.1: Суровини (вклучувајќи и вода)		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Листа на суровини	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV УП 1-11/3 -2267/ 2022	23.11.2022
Листа на репроматеријали	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV УП 1-11/3 -2267/ 2022	23.11.2022
Листа на хемиски средства што се употребуваат во лабораторија	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV УП 1-11/3 -2267/ 2022	23.11.2022
Листа на хемиски средства што се користат за чистење и дезинфекција	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV УП 1-11/3 -2267/ 2022	23.11.2022
Листа на хемиски средства кои се користат за подмачкување	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV УП 1-11/3 -2267/ 2022	23.11.2022
Листа на хемиски средства кои се користат во текот на технолошкиот процес	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV УП 1-11/3 -2267/ 2022	23.11.2022
Листа на горива и енергенси	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV УП 1-11/3 -2267/ 2022	23.11.2022
Листа на производи	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV УП 1-11/3 -2267/ 2022	23.11.2022

- 2.2.2 Суровините, меѓупродуктите и производите ќе се складираат на места наменети за тоа, соодветно заштитени против истурање и истекување. Материјалите јасно ќе бидат означени и соодветно одделени.
- 2.2.3 Секоја промена на суровина наведена во барањето, која се употребува во активностите на операторот и технолошкиот процес, може да се применува со претходна согласност на Надлежниот орган во писмена форма.
- 2.2.4 Операторот на секои 12 (дванаесет) месеци ќе врши ревизија на количеството на употребена вода во инсталацијата со цел да ги идентификува начините за поефикасно користење на истата. Заклучоците од оваа ревизија ќе бидат вклучени во извештајот дефиниран во Додаток 2 (Распоред на целите и задачите за животната средина).
- 2.2.5 Операторот ќе направи проценка на ефикасноста на употребените суровини во сите процеси, со особено внимание на намалување на создавањето отпад. Проценката треба да се базира на најдобрите меѓународни искуства за овој вид на активност. Онаму каде што се идентификувани можни подобрувања, истите треба да се вклучат во Распоредот на целите и задачите за животната средина.
- 2.2.6 Режимот на црпењето, односно искористувањето на зафатените води не смее да ги надминува максималните дадени количини на вода, за да не се наруши квантитетот и квалитетот на водите и режимот на користење на водата да се усогласи со моменталните хидролошки состојби.

2.3 Техники на работа

- 2.3.1 Инсталацијата за која се издава дозволата, согласно условите во дозволата, ќе се води на начин и со примена на техники опишани во документите наведени во Табела 2.3.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.
- 2.3.2 На зафатните објекти експлоатационите бунари да се предвиди и вгради мерен уред за континуирано мерење на зафатените количини на вода и за истите да се води уредна евиденција на дневна основа.
- 2.3.3 Санитарните и фекални води се собираат во септичка јама која ќе се празни со цистерни.
- 2.3.4 Операторот ќе врши редовна контрола на садовите под притисок и сите цевководи и во временски периоди согласно меѓународните стандарди за тој вид на садови и инсталација ќе го известува Надлежниот орган за нивната состојба.

Табела 2.3.1: Техники на работа		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Карактеристики на експлоатационите дупнатини	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022
	Дополнување кон барањето	13.02.2023
Опис на опремата за работа	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022
	Дополнување кон барањето	13.02.2023
Технолошки карактеристики на производство	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022
	Дополнување кон барањето	13.02.2023
Технолошки процес на производство на CO ₂	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022
Технолошки процес на производство на природна минерална вода	Дополнување кон барањето Поглавје II УП 1-11/3 - 2267/2022	13.02.2023

Шема на производствен погон за производство на течен CO₂ и поставеност на резервоари за течен CO₂

2.4 Заштита на подземните води

- 2.4.1 Инсталацијата за која се издава дозволата, согласно условите во дозволата, ќе биде контролирана како што е опишано во документите наведени во Табела 2.4.1, или на друг начин договорени со Надлежниот орган на писмено.
- 2.4.2 Суровините, меѓупродуктите и производите ќе се складираат на места наменети за тоа, соодветно заштитени против истурање и истекување. Матријалите јасно ќе бидат означени и соодветно одделени.
- 2.4.3 Сите резервоари, контејнери и буриња ќе бидат јасно означени за да се знае точно нивната содржина;
- 2.4.4 Товарењето и истоварувањето на материјалите ќе се извршува на места наменети за тоа, заштитени од истекување и истурање.
- 2.4.5 Операторот во складиштето ќе има соодветен капацитет на опрема и/или соодветни апсорпциски материјали за да го задржат и апсорбираат било кое протекување во инсталацијата. Откако еднаш ќе се употреби апсорпцискиот материјал, истиот ќе се складира на соодветно место.
- 2.4.6 Дренажните системи, танк-ваните ќе се прегледуваат редовно, ќе се чистат од мил како што треба и соодветно ќе се одржуваат во секое време. Целиот талог и отпадни течности од овие операции треба да се соберат и безбедно да се складираат.
- 2.4.7 Да се спроведат сите неопходни технички мерки за спречување на индиректно испуштање на масла, загадувачки материи и супстанции кои би довеле до загадување на подземните води и површинските води.

Табела 2.4.1: Заштита на подземните води		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ракување со сировини, меѓупроизводи и производи	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022
Опис на управување со цврст и течен отпад во инсталацијата	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022
Оценка на влијанието врз површинскиот реципиент	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VII УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022
Оценка на влијанието на емисиите врз почвата и подземните води	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VII УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022
Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата и/или негово одлагање	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VII; УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022

2.5 Ракување и складирање на отпадот

- 2.5.1 Операторот, соогласно условите од дозволата, ќе ракува и ќе го складира отпадот онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.5.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган на писмено.
- 2.5.2 Отпадот ќе се складира на место посебно определено за тоа, соодветно заштитено против прелевање и истекување на течностите. Отпадот јасно ќе се означи и соодветно ќе се оддели.
- 2.5.3 Операторот ќе обезбеди отпадот (кој може да се пакува), пред да се пренесе на друго лице, да биде спакуван и означен согласно Националните, Европските и било кои други стандарди кои се на сила во врска со таквото означување.
- 2.5.4 Отпадот треба јасно да се означи, соодветно да се оддели и складира во определени места, соодветно заштитени од прелевање и истекување.
- 2.5.5 На Операторот му се забранува да го меша опасниот отпад од една категорија со опасен отпад од друга категорија или со било каков друг неопасен отпад.

Табела 2.5.1: Ракување и складирање на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Опис на управување со цврст и течен отпад	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022
Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата и/или негово одлагање	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V УП 1-11/3 - 2267/2022	23.11.2022

Табела 2.5.2 : Отпад складиран на самата локација			
Опис на отпадот	Место на складирање на самата локација	Начин на складирање	Услови на складирање
Отпадна вода од технолошки процес 01 05 99	Отворен канал	Отворен канал па во регионалниот V Канал	
Санитарни води 20 03 99	Одводни цевки	Септичка јама	
Комунален отпад 20 01 (01.08.39)	Посебни контејнери	Се собираат на обележан простор, местото е заградено, обележано и заштитено	Привремено до превземање од превземачи со кој е склучен Договор
Хартија и картон 20 01 01	Се складира во складишен простор	Се собираат на обележан простор, местото е заградено, обележано и заштитено	Привремено до превземање од превземачи со кој е склучен Договор
Пластика 20 01 39	Се складира во складишен простор	Се собираат на обележан простор, местото е заградено, обележано и заштитено	Привремено до превземање од превземачи со кој е склучен Договор
Старо железо 16 01	Се складира во складишен простор	Се собираат на обележан простор, местото е заградено, обележано и заштитено	Привремено до превземање од превземачи со кој е склучен Договор
Акумулатори 16 06 01*	Се складира во складишен простор	Се собираат на обележан простор, местото е заградено, обележано и заштитено	Привремено до превземање од превземачи со кој е склучен Договор
Гума 16 01 03	Се складира во складишен простор	Се собираат на обележан простор, местото е заградено, обележано и заштитено	Привремено до превземање од превземачи со кој е склучен Договор
Активен јаглен 06 13 02*	се собира во вреќи	Се собираат на обележан простор, местото е заградено, обележано и заштитено	Привремено до превземање од фирма со кој е склучен договор
Отпадно масло 13 02 (04*.05*.06*.08*)			Замена кај овластени сервиси
Талог од таложник 19 09 01 19 09 02			Привремено до превземање од превземачи со кој е склучен Договор

2.6 Преработка и одлагање на отпад

- 2.6.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе го преработува и одлага отпадот како што е опишано во документите наведени во Табела 2.6.1, или на друг начин договорен писмено со Надлежниот орган.
- 2.6.2 Отпадот кој се испраќа надвор од фабриката за одлагање или повторна употреба ќе се транспортира само од овластени лица. Отпадот ќе се транспортира од местото на активност до местото за одлагање или повторна употреба само на начин кој нема да влијае врз животната средина и во согласност со соодветните национални и Европски законски регулативи и протоколи.
- 2.6.3 За активностите кои се поврзани со операции за управување со отпадот на локацијата ќе се води целосна евиденција, која ќе биде достапна за инспектирање од страна на овластени лица на Надлежниот орган во секое време. Оваа евиденција треба да ги содржи како минимум следните детали:
- Имињата на преземачот и транспортерите на отпадот;
  - Имињата на лицата кои се одговорни за крајно одлагање/рециклирање на отпадот;
  - Писмена потврда од приемот и одлагањето/рециклирањето на отпадот за било какви опасни материји кои се пратени надвор од локацијата;
- 2.6.4 Методи за карактеризирање на отпадот со цел да се направат разлики помеѓу инертниот, опасниот и неопасниот треба да бидат во согласност со националните закони и во отсуство на нив според ЕУ директивите.

Табела 2.6.1: Искористување и отстранување на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Опис на управување со цврст и течен отпад	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022
Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата и/или негово одлагање	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022

2.7 Енергетска ефикасност

- 2.7.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе употребува енергија како што е опишано во документите наведени во Табела 2.7.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган .

Табела 2.7.1: Енергетска ефикасност		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Листа на горива и енергенси	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV УП1-11/3-2267/2022	23.11.2022

- 2.7.2 Операторот треба да има план за управување со енергијата, кој ќе биде дополнуван годишно.

2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија

- 2.8.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе ги спречи и ограничи последиците од несаканите дејствија, онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.8.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган .
- 2.8.2 Во случај на дефект на инсталацијата, операторот во најкраток можен рок треба да ги намали или прекине операциите, се додека повторно не се воспостави нормално работење.
- 2.8.3 Во случај на несреќа Операторот веднаш треба да:
- Го изолира изворот на било какви емисии;
  - Спроведе непосредна истрага за да се идентификува природата, изворот и причината на било која емисија која произлегла од тоа;

- Го процени загадувањето на околината, ако го има предизвикано од инцидентот;
- Да ги идентификува и да ги спроведе мерките за минимизирање на емисиите/неф функционирање и ефектите кои следуваат;
- Забележ и датумот и местото на несреќата;
- Го извести Надлежниот орган и другите заинтересирани страни

2.8.3 Во рок од 1(еден) месец од несреќата Операторот треба да достави предлог до Надлежниот орган или друг начин договорен со Надлежниот орган. Предлогот има за цел да:

- Идентификува и постави мерки за да се избегне повторно случување на несреќата;

2.8.4 Операторот во врска со спречување и контрола на несакани дејствија, а што е различно од претходно наведеното, ќе постапува согласно Законот за животна средина, Глава XII- Спречување и контрола на хавариите со присуство на опасни супстанции.

Табела 2.8.1: Спречување и контрола на несакани дејствија		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Спречување на несерќи и итно реагирање	Дополнување и Прилог кон барањето, Поглавје XII УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022
Противпожарна заштита	Дополнување и Прилог кон барањето, Поглавје XII УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022
Мерки за безбедност при поправки и одржување на инсталациите на садовите под притисок	Дополнување и Прилог кон барањето, Поглавје XII УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022
Анализа на условите за евакуација	Дополнување и Прилог кон барањето, Поглавје XII УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022

2.9 Бучава и вибрации

2.9.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе ја контролира бучавата и вибрациите како што е опишано во документите наведени во Табела 2.9.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган.

2.9.2 Операторот треба да изврши годишен преглед на бучавата на локацијата. Методите за испитувањето на бучавата треба да бидат во согласност со законот за Бучава .

2.9.3 Операторот треба да обезбеди, објектот каде што се одвива производството да е изграден од материјал со висок индекс на заштита од бучава со што би се обезбедило да процесот на производство не резултира зголемување на постоечкото ниво на бучава во границите на инсталацијата.

2.9.4 Резултатите од мерењата ќе бидат ставени на располагање за инспекција на лицата овластени од страна на Надлежниот орган во било кое разумно време а краток извештај од овие записи ќе се вклучи во ГИЖС.

Табела 2.9.1: Бучава и вибрации		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Емисии од бучава	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VI УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022
Вибрации	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VI УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022
Влијание на бучавата	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VII УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022

2.10 Мониторинг

2.10.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе изведува мониторинг, ќе го анализира и развива истиот како што е опишано во документите наведени во Табела 2.10.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган.

Табела 2.10.1: Мониторинг		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Места на мониторинг и земање на примероци	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IX УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022

2.10.2 Ќе се обезбеди:

- а) безбеден и постојан пристап до мерните места, за да се овозможи земањето примероци/ мониторингот да биде изведено во релација со точките на емисија наведени во Додаток 2, освен ако не е поинаку наведено во Додатокот ; и
- б) безбеден пристап до други точки на земање примероци/ мониторинг, кога тоа ќе го побара Надлежниот орган.

- 2.10.3 Фреквенцијата, методите и обемот на мониторингот, земањето примероци и анализата може да се изменат во согласност со Надлежниот орган, по претходна евалуација на резултатите од извршеното тестирање.
- 2.10.4 Со опремата за мониторинг и анализа треба да се ракува и истата да се одржува како што е потребно, со цел прецизен мониторингот на емисиите и испуштањата и задоволување на стандардите.
- 2.10.5 Фреквенцијата, методите и опсегот на мониторинг, може да се дополнат или изменат во согласност со Надлежниот орган, по претходно извршено тестирање.

2.11 Престанок со работа

- 2.11.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе обезбеди услови за престанок на работата на инсталацијата како што е опишано во документите наведени во Табела 2.11.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган на писмено.
- 2.11.2 Обврска за враќање на животната средина во задоволителна состојба, по престанок на работа на инсталацијата, од страна на операторот, ќе се врши согласно Законот за животна средина, член 120.
- 2.11.3 План за престанок со работа и управување со остатоците
- Операторот треба да подготви детален план со финансиски податоци за престанок со работа на инсталацијата или затварање на целата или дел од локацијата;
  - Планот за управување со остатоците како минимум да го вклучи следново: Извештај за обемот на планот, Критериумите кои дефинираат успешен престанок со работа на активностите или на дел од нив, кој обезбедува минимум критериум, Финансиски детали за планот и како тие ќе бидат обезбедени.

Табела 2.11.1: Престанок на работа		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ремедијација, престанок со работа, пофторно започнување со работа и грижа по престанок на активностите	Дополнување и Прилог кон барањето, Поглавје XIV УП 1-11/3 -2267/2022	23.11.2022

2.12 Инсталации со повеќе оператори

2.12.1 Со инсталацијата за која се издава дозволата управува само еден оператор

или

Оваа дозвола е валидна само за оние делови од инсталацијата што се означени на мапата во делот 1.1.2 од оваа дозвола.

3 Документација

- 3.1.1 Документацијата (“Специфицирана Документација”) ќе содржи податоци за:
- a** секоја неисправност, дефект или престанок со работа на постројката, опремата или техниките (вклучувајќи краткотрајни и долготрајни мерки за поправка) што може да има, имало или ќе има влијание на перформансите врз животната средина што се однесуваат на инсталацијата за која се издава дозволата. Овие записи ќе бидат чувани во дневник воден за таа цел;
  - b** целиот спроведен мониторинг и земањето примероци и сите проценки и оценки направени на основа на тие податоци.
- 3.1.2 За инспекција од страна на Надлежниот орган во било кое пристопно време ќе бидат достапни:
- c** Специфицираната документација;
  - d** Било кои други документи направени од страна на Операторот поврзани со работата на инсталацијата за која се издава дозволата (“Други документи”).
- 3.1.3 Копија од било кој специфициран или друг документ ќе му биде доставен на Надлежниот орган на негово барање и без надокнада.
- 3.1.4 Специфицираните и другите документи треба:
- e** да бидат читливи;
  - f** да бидат направени што е можно побрзо;
  - g** да ги вклучат сите дополнувања и сите оригинални документи кои можат да се приложат.
- 3.1.5 Операторот е должен специфицираната и другата документација да ја чува за време на важноста на оваа дозвола, како и пет години по престанокот на важноста.
- 3.1.6 За целиот примен или создаден отпад во инсталацијата за која што се издава дозволата, операторот ќе има документација (и ќе ја чува истата за време на важноста на оваа дозвола, како и пет години по престанокот на важноста) за
- Составот на отпадот, или онаму каде што не е можно, опис;
  - Најдобра проценка на создадената количина отпад;
  - Трасата на транспорт на отпадот за отстранување;
  - Најдобра проценка на количината отпад испратен на преработка;
  - Тонажа и МКО код за увезените отпадни материјали и/или испратени надвор од локацијата за отстранување/ рециклирање;
  - Имињата на пренесувачите на отпадот и нивните детали од Дозволата за собирање на отпад, ако е потребно (вклучувајќи го Надлежниот орган кој ја издал и регистарскиот број на возилото);

- Детали за крајната дестинација на отстранување/ рециклирање на отпадот и нејзината погодност да ја прифати пратката отпад, да ја вклучи својата Дозвола/ детали од Дозволата и органот кој ја издал, ако е потребно;
- Писмена потврда за прифаќањето и отстранувањето/ преработката на опасен отпад испратен надвор од локацијата;
- Детали од сите отпади кои се испратени во странство за преработка и класифицирани како Зелени во согласност со ЕУ регулативите за прекуграничен транспорт на отпад (регулатива на Советот ЕЕС 259/ 1993, соодветно дополнета). Образложението за класификацијата ќе биде дел од документацијата;
- Детали за сите одбиени пратки;
- Детали за секое одобрено мешање на отпад;
- Тонажите и МКО кодот за отпадните материјали кои се рециклирани/ одложени на локацијата;
- Резултатите за сите анализи побарани со оваа Дозвола.

Составот на отпадот, или онаму каде што не е можно, опис;

- Најдобра проценка на создадената количина отпад;
- Трасата на транспорт на отпадот за отстранување;
- Најдобра проценка на количината отпад испратен на преработка;
- Тонажа и МКО код за увезените отпадни материјали и/ или испратени надвор од локацијата за отстранување/ рециклирање;
- Имињата на пренесувачите на отпадот и нивните детали од Дозволата за собирање на отпад, ако е потребно (вклучувајќи го Надлежниот орган кој ја издал и регистарскиот број на возилото);
- Детали за крајната дестинација на отстранување/ рециклирање на отпадот и нејзината погодност да ја прифати пратката отпад, да ја вклучи својата Дозвола/ детали од Дозволата и органот кој ја издал, ако е потребно;
- Писмена потврда за прифаќањето и отстранувањето/ преработката на опасен отпад испратен надвор од локацијата;
- Детали од сите отпади кои се испратени во странство за преработка и класифицирани како Зелени во согласност со ЕУ регулативите за прекуграничен транспорт на отпад (регулатива на Советот ЕЕС 259/ 1993, соодветно дополнета). Образложението за класификацијата ќе биде дел од документацијата;
- Детали за сите одбиени пратки;
- Детали за секое одобрено мешање на отпад;
- Тонажите и МКО кодот за отпадните материјали кои се рециклирани/ одложени на локацијата;
- Резултатите за сите анализи побарани со оваа Дозвола.

- 3.1.7 Операторот на инсталацијата за којашто се издава дозволата ќе направи записник, доколку постојат жалби или тврдења за нејзиното влијание врз животната средина. Во записникот треба да стои датум и време на жалбата, како и кратко резиме доколку имало било каква истрага по таа основа и резултати од истата. Таквите записи треба да бидат чувани во дневник воден за таа цел.

4 Редовни извештаи

- 4.1.1 Сите извештаи и известувања што ги бара оваа дозвола, операторот ќе ги испраќа до Надлежниот орган за животна средина.
- 4.1.2 Извештаите ќе се поднесат како што е резимирано во Додаток 2, или на друг начин како што е наведено во Дозволата.
- 4.1.3 Сите извештаи ќе бидат потпишани од страна на назначено овластено лице од инсталацијата.
- 4.1.4 Операторот ќе поднесе до Надлежниот орган, најдоцна до 31-ви Март секоја година, ГИЖС кој ја покрива претходната календарска година. Овој извештај, кој треба да биде доставен до Надлежниот орган, треба да ги вклучи како минимум, информациите специфицирани во следната Табела: Содржина на Годишниот Извештај за Животна Средина од оваа Дозвола треба да се подготви со било кои релевантни упатства кои се издадени од страна на Надлежниот Орган.
- 4.1.5 Операторот ќе подготви и одржува РИПЗМ за локацијата. Супстанциите кои треба да се вклучат во РИПЗМ треба да бидат доставени до Надлежниот орган секоја година по референтната листа која што ќе биде специфицирана во упатството за ГИЖС од Надлежниот орган. РИПЗМ треба да се подготви во согласност со било кои релевантни упатства кои се издадени од страна на Надлежниот Орган и треба да се поднесат како дел од ГИЖС.

Годишен извештај за животна средина Содржина

Емисии од инсталацијата. (поднесување на РИПЗМ + согласност со ГВЕ)
Евиденција за управување со отпад
Преглед за потрошувачка на суровини.
Резиме на забелешки (ж алби/ поплак и).
Распоред на цели и задачи за животната околина.
Програма за управување со животната средина - извештај од претходната година.
Програма за управување со животната средина - предлог за тековната година.
Регистар на загадувачки емисии - извештај од претходната година.
Регистар на загадувачки емисии - предлог за тековната година.
Резиме на извештајот за мониторинг на бучава.
Резиме на мониторингот на животната средина.
Резиме на пријавени инциденти.
Резиме од извештај за ефикасност на енергијата.
Извештај за утврдување на ефикасноста од користење на суровини во процесот и редукција на генерираниот отпад.
Извештај за прогресот кој е направен и развиените предлози за да се минимизира побарувачката на вода и волуменот на испуштање на отпадана вода.
Сите други предмети специфицирани од страна на Надлежниот орган
Копија од сертификат за животна средина ISO 14001 (доколку е сертифицирано)

5 Известувања

- 5.1.1 Операторот ќе го извести Надлежниот орган **без одложување**:
- а кога ќе забележи емисија на некоја супстанција која го надминува лимитот или критериумот на оваа дозвола, наведен во врска со таа супстанција;
  - б кога ќе забележи фугитивна емисија што предизвикала или може да предизвика загадување, освен ако емитираната количина е многу мала да не може да предизвика загадување;
  - ц кога ќе забележи некаква неисправност, дефект или престанок на работата на постројката или техниките, што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување; и
  - д било какво несакано дејство што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување.
- 5.1.2 Операторот треба да достави писмена потврда до Надлежниот орган за било кое известување од условот 5.1.1 согласно Распоредот 1 од оваа дозвола, преку испраќање на податоци наведени во Делот А од Распоредот 1 од оваа дозвола во рок од 24 часа од ова известување. Операторот ќе испрати подетални податоци наведени во Делот Б од тој Распоред, што е можно побрзо.
- 5.1.3 Операторот ќе даде писмено известување што е можно побрзо, за секое од следниве
- а перманентен престанок на работата на било кој дел или на целата инсталација, за која се издава дозволата;
  - б престанок на работата на некој дел или на целата инсталација за која се издава дозволата, со можност да биде подолго од 1 година; и
  - ц повторно стартување на работата на некој дел или целата инсталација за кој што се издава дозволата, по престанокот по известување според 5.1.3 (б).
- 5.1.4 Операторот ќе даде писмено известување во рок од 14 дена пред нивното појавување, за следниве работи:
- i било каква промена на трговското име на Операторот, регистарско име или адресата на регистрирана канцеларија;
  - ii промена на податоците за холдинг компанијата на операторот (вклучувајќи и податоци за холдинг компанијата кога операторот станува дел од неа);
  - iii за активности кога операторот оди во стечај склучува доброволен договор или е оштетен;

6 ЕМИСИИ

6.1 ЕМИСИИ ВО ВОЗДУХ – не се евидентирани главни (точкасти) испусти на отпадни гасови и загадувачки супстанции во воздухот

6.1.1 Емисиите во воздух од точката(ите) на емисија наведени во Табела 6.1.1, ќе потекнат само од извор(и) наведен(и) во таа Табела. (Број според мапата)

Табела 6.1.1: Емисиони точки во воздухот		
Ознака на точка на емисија/опис	Извор	Локација на точката на емисија

6.1.2 Границите на емисиите во воздух за параметарот(рите) и точката(ите) на емисија наведени во Табела 6.1.2 нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.

6.1.3 Временските периоди од 6.1.2 соодветствуваат на оние од прифатената програма за подобрување од поглавјето 9 од оваа дозвола.

6.1.4 Операторот ќе врши мониторинг на параметрите наведени во табелата 6.1.2, на точките на емисија и најмалку на фреквенции наведени во таа Табела

6.1.5 Емисиите од инсталацијата не треба да содржат нападен мирис надвор од границите на инсталацијата,

6.1.6 Граничните вредности на емисиите во атмосферата во оваа Дозвола треба да се интерпретираат на следниов начин:

- Ниту една 24-часовна средна вредност не смее да ја надмине граничната вредност за емисија
- Методологијата која се применува е во склад со соодветниот Правилник за ГВЕ.

6.1.7 Квалитетот на амбиенталниот воздух ќе биде согласно со уредбата за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиенталниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на гранични вредности, маргини и толеранција за гранични вредности, целни вредности и долгорочни цели.

Табела 6.12.1: Граници на емисиите во воздухот			
Параметри	Ознака на точка на емисија : Оџак од котел		Фреквенција на мониторинг
Проток:			
	Од (датум)	Концентрација ГВЕ	

6.2 Емисии во почва

- 6.2.1 Од инсталацијата за која се издава оваа Дозвола нема да има емисии во почвата.
- 6.2.2 Операторот ќе го известат Надлежниот орган за секоја промена во работењето која може да има влијание и емисии во почвата.
- 6.2.3 Не се дозволува влијание на почвата од привременото складирање на отпаден материјал, до и за време на неговото превземање од овластено лице.
- 6.2.4 Операторот треба да обезбеди активностите од своето работење да бидат спроведувани на начин кој ќе обезбеди да не постои можност за директно влијание на почвата, како и за надворешно влијание кое создава индиректни емисии во почвата
- 6.2.5 Патната мрежа која е во рамките на инсталацијата ќе се одржува така да нема остатоци од прашина предизвикани од возилата кои влегуваат или излегуваат од инсталацијата. Таквата прашина или други исталожени материјали ќе бидат отстранети без одложување.
- 6.2.6 Не се дозволува складирање на отпад во рамките на инсталацијата во период подолг од една година, доколку отпадот е наменет за отстранување, или во период подолг од 3(три) години доколку отпадот е наменет за третман и преработка, освен ако тоа е дозволено со оваа дозвола.
- 6.2.7 Машините треба да се паркираат на соодветно предвидени и уредени места, кои ги поседуваат потребните предуслови за заштита на почвите од контаминација со горива и деривати.
- 6.2.8 Се задолжува Операторот на периодичен мониторинг најмалку еднаш во период од 5 (пет) години за подземни води и секои 10(десет) години на почва, таквиот мониторинг е базиран на системска проценка на ризикот од загадување.

6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација)

6.3.1 Емисии во вода од точка(и) на емисија наведени во Табела 6.3.1 ќе потекнуваат само од извор(ите) наведени во таа Табела.

Табела 6.3.1: Точка на емисија на емисија во вода		
Ознака на точка на емисија	Извор	Количество
T-2 Y=7.539.889.00 X=4.531.083.00 Z=591	Отпадни води од технолошки процес	143.424.00 м ³ /годишно

Табела 6.3.2 : Граници на емисија во вода		
Ознака на точка на емисија :		
Параметар	ГВЕ (mg/l)	Фреквенција на мониторинг
Температура (°C)	30	Еднаш годишно
Видлива боја	без	Еднаш годишно
pH	6,5 - 9,5	Еднаш годишно
БПК (mg/l)	25	Еднаш годишно
ХПК (mg/l)	125	Еднаш годишно
Суспендирани честички (mg/l)	35	Еднаш годишно
Степен на радиоактивност		*
Минерални масла	20	Еднаш годишно

*) По препорака на ЈЗУ Институт за јавно здравје на РМ ќе се направи едно контролно мерење, доколу се утврди непостоење на радиоактивност инсталацијата е ослободена од мерење на овој параметар, во спротивно ќе се мери еднаш годишно.

6.3.2 Границите за емисиите во вода за параметарот(ите) и точката(ите) на емисија поставени во Табела 6.3.2, нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.

6.3.3 Временските периоди од 6.3.2 соодветствуваат на оние од прифатената програма за подобрување од поглавјето 9 од оваа дозвола.

6.3.4 Операторот ќе изведува мониторинг на параметрите наведени во Табела 6.3.2, на точките на емисија и со фреквенции наведени во таа Табела.

6.3.5 Емисиите во вода на другите параметри кои не се наведени во Табела 6.3.2 не смее да бидат поголеми од оние кои веќе ги има во водата на реципиентот.

6.4 Емисии во канализација

Нема емисии во канализација

- 6.4.1 Емисиите во канализација од точката(ите) на емисија наведени во Табела 6.4.1 ќе потекнуваат сам од изворот(ите) наведени во таа Табела.

Табела 6.4.1 Точка на емисија во канализација (нема)		
Ознака на точката на емисија	Извор	Канализација

- 6.4.2 Границите на емисиите во канализација за параметарот(рите) и точките на емисија поставени во Табела 6.4.2 нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.
- 6.4.3 Временските периоди од 6.4.2 соодветствуваат на оние од прифатената програма за подобрување од поглавјето 9 од оваа дозвола.

Табела 6.4.2 Граници на емисии во канализација (нема)					
Параметар	Точка на емисија 1		Точка на емисија 2		Фреквенција на мониторинг
	До (датум)	Од (датум)	До (датум)	Од (датум)	

Операторот ќе врши мониторинг на параметрите неведени во табела 6.4.3 а и 6.4.3б, на точките на емисија и не поретко од наведеното во таа Табела.

Табела 6.4.3а Барања за мониторинг на канализација (се до и вклучувајќи _____)		
Параметар	Точка на емисија	Точка на емисија
	{Наведи ја фреквенцијата и начинот}	-
	{Наведи ја фреквенцијата и начинот}	-
	{Наведи ја фреквенцијата и начинот}	-
		-
		-
		-
		-
		-
		-
		-
		-
		-

Табела 6.4.3б Мониторинг на канализација (од _____)		
Параметар	Точка на емисија	Точка на емисија
		-
		-

6.4.4 Не смее да има емисии во вода од страна на инсталацијата за која се издава дозволата, на било која супстанција препишана за вода за која нема дадено граници во Табела 6.4.2, освен за концентрации кои не се поголеми од оние кои веќе ги има во водата.

6.4.5 Нема да има испуштања на било какви супстанции кои може да предизвикаат штета на канализацијата или да имаат влијание на нејзиното одржување.

6.5 Емисии на топлина

- 6.5.1 Од инсталацијата за која се издава оваа Дозвола нема да има емисии на топлина кои значително ќе влијаат врз животната средина.

6.6 Емисии на бучава и вибрации

- 6.6.1 Емисиите на бучава од локацијата треба да се во согласност со стандардите пропишани со националното законодавство (Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните).
- 6.6.2 Операторот ќе врши преглед на бучавата на локацијата на годишно ниво. Програмата за преглед на бучавата треба да се превземе во согласност со најдобрата пракса на ЕУ.
- 6.6.3 Бучавата од инсталацијата не треба да доведува до зголемување на нивото на звучниот притисок (Leq ,T) мерено на локации кои се осетливи на бучава во инсталацијата, кои ги надминуваат граничните вредност/и дадени во Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава .

Ознака на мерното место	Опис	Кординати на мерното место
М.М 1	Погон за производство на минерална вода	N: 40° 55' 26,39" E: 21° 28' 01,06"
М.М 2	Погон за производство на CO ₂	N: 40° 55' 25,32" E: 21° 28' 00,61"
М.М 3	Магазин за складирање	N: 40° 55' 26,23" E: 21° 28' 00,53"
М.М 4	Канцеларија за административни работи	N: 40° 55' 26,39" E: 21° 28' 01,06"

Табела 6.6.3 Гранични вредности за индикатори на бучава		
Параметри	Ниво на звучен притисок на граници од инсталацијата (М.М 1-М.М4)	Фреквенција на мониторинг
	L (dB) ГВЕ	
L _д	70	Еднаш годишно
L _в	70	Еднаш годишно
L _н	60	Еднаш годишно

7 Пренос до пречистителна станица за отпадни води

- 7.1 Инсталацијата не пренесува отпадни води до пречистителна станица.

8 Услови надвор од локацијата

- 8.1. Операторот е должен во случај на нарушување на амбиенталниот воздух во околината со непосредно влијание од неговата активност и покрај задоволувањето на поставените гранични вредности на емисија, како резултат на отстапување од вобичаените атмосферски движења, да превземе соодветни мерки во процесот на производство, а со цел на намалување на создаденото загадување.
- 8.2. Операторот се задолжува во духот на добар стопанственик да има непосредни контакти со месното население и установите во зоната навлијание на нивните активности, со презентирање на резултати од мерења и активности кои се превземаат за создавање и одржување на прифатливи услови на живеење.

9. Програма за подобрување

- 9.1 Операторот ќе треба да ја спроведе Програма за подобрување, предложена од негова страна со мерки кои се однесуваат на заштита на животната средина.
Програмата за подобрување, предложена од Операторот, ги опфаќа следните активности:

Табела 9.1.1: Оперативен план		
Ознака	Мерка	Датум на завршување
1.	Мерење на загадувачите на животната средина (штетни материји, бучава, вибрации) Има за цел : Да се спречи емисијата на гасови во атмосферата; Да се оцени влијанието врз животната средина на емисијата на бучава; Да се оцени влијанието врз животната средина на емисијата на вибрации; Да се спречи емисијата на загадувачки супстанции во површински води;	Континуирано

- 9.2 Операторот со реализацијата на предвидените активности во програмата за подобрување-Табела 9.1.1 гарантира дека стопанисувањето со инсталацијата нема да има негативно влијание на животната средина
- 9.3 Со издавањето на оваа дозвола Операторот не се ослободува од обврската за примена на НДТ и законската регулатива, кои ќе станат активни во периодот на реализација на програмата за подобрување-Табела 9.1.1
- 9.4 Документацијата која е основа за реализација на активностите од програмата за подобрување, операторот ќе ја стави на увид на Надлежниот орган за издавање на оваа дозвола, по негово барање

10 Договор за промени во пишана форма

- 10.1 Кога својството “или како што е друго договорено на писмено” се користи во услов од дозволата, операторот ќе бара таков договор на следниот начин:
- 10.1.1 Операторот ќе и даде на Надлежниот орган писмено известување за деталите на предложената промена, означувајќи го релевантниот(те) дел(ови) од оваа дозвола: и
- 10.1.2 Ваквото известување ќе вклучува проценка на можните влијанија на предложената промена (вклучувајќи создавање отпад) како ризик за животната средина од страна на инсталацијата за која се издава дозволата.
- 10.2 Секоја промена предложена според условот 10.1.1 и договорена писмено со Надлежниот орган, може да се имплементира само откако операторот му даде на Надлежниот орган претходно писмено известување за датата на имплементација на промената. Почнувајќи од тој датум, операторот ќе ја управува инсталацијата согласно таа промена и за секој релевантен документ што се однесува на тоа, дозволата ќе мора да се дополнува.
- 10.3 Сите позначајни промени во инсталацијата или работи поврзани со неа, а кои се од типот:
- а) Материјална промена или зголемување на :
- природата или количината на било која емисија;
  - системите за намалување / третман или преработка;
  - опсегот на процесите што се изведуваат;
  - горивата, суровините, меѓу продуктите, продуктите или создадениот отпад, или
- б) Било какви промени на :
- инфраструктурата на управување со локацијата или контрола со несакано еколошко влијание;
  - набавувачите
  - кои би имале влијание врз животната средина;
- ќе се изведат или ќе се започнат со претходно известување за тоа, и со договор со Надлежен орган.

Додаток 1

Писмена потврда за известувања

Овој Додаток ги прикажува информациите што операторот треба да ги достави до Надлежниот орган за да го задоволи условот 5.1.2 од оваа дозвола.

Мерните единици користени во податоците прикажани во делот А и Б треба да бидат соодветни на условите на емисијата. Онаму каде што е можно, да се направи споредба на реалната емисија и дозволените граници на емисија.

Ако некоја информација се смета за деловно доверлива, треба да биде одделена од оние што не се доверливи, поднесена на одделен лист заедно со барање за комерцијална доверливост во согласност со Законот за животна средина.

Потврдата треба да содржи

Дел А

- Име на операторот.
- Број на дозвола.
- Локација на инсталацијата.
- Датум на доставување на податоци.
- Време, датум и локација на емисијата.
- Карактеристики и детали на емитираната(ите) супстанција(и), треба да вклучува :
  - Најдобра проценка на количината или интензитетот на емисија, и времето кога се случила емисијата.
  - Медиум на животната средина на кој што се однесува емисијата.
  - Превземени или планирани мерки за стопирање на емисијата.

Дел Б

- Други попрецизни податоци за предметот известен во Делот А
- Превземени или планирани мерки за спречување за повторно појавување на истиот проблем.
- Превземени или планирани мерки за исправување, лимитирање или спречување на загадувањето или штетата на животната средина што може да се случи како резултат на емисијата.
- Датуми на сите известувања од Делот А за време на претходните 24 месеци.
- Име Пошта.....
- Потпис Датум
- Изјава дека потпишаниот е овластен да потпишува во име на операторот.

Додаток 2

Извештаи за податоците од мониторингот

Извештај	Фреквенција на извештајот Белешка1	Датум на поднесување на извештајот
Годишен Извештај за Животна Средина (АЕР)	Годишно	до 31-ви март секоја година
Евиденција на инциденти	Како што се случуваат	Во рок од 5(пет) дена од инцидентот.
Мониторинг на бучава	годишно	до 31-ви март секоја година
Создаден отпад	Еднаш годишно	до 31-ви март секоја година
Распоред на цели и задачи	На секои 5(пет) години, со годишно ревидирање	3(три) месеци претходно, пред започнувањето на развојот
Ревизија на употребата на вода	Годишно	до 31-ви март секоја година
Ревизија за енергетската ефикасност	Еднаш	до 31-ви март секоја година
Мониторинг на квалитет на отпадна вода	Годишно	до 31-ви март секоја година